

2010-2023 Yılları Arasında Ulusal Alanda Sporcu Sakatlıkları ve Yaralanmaları Üzerine Yapılmış Bilimsel Çalışmaların Belirlenmesi: Bibliyometrik Analiz

Sedat ÖZCAN¹ A-B-C-D , Aydın KARABULAK² A-D-E
^{1,2} Süleyman Demirel Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

Yazar Katkı Oranı:

- A) Çalışmanın Tasarımı
- B) Veri Toplama
- C) Verilerin Analizi
- D) Makale Yazımı
- E) Eleştirel Okuma

ÖZET

Çalışma 2010 – 2023 yılları arasında ulusal alanda sporcu sakatlıkları ve yaralanmaları üzerine yapılmış bilimsel çalışmaların belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Bu çalışmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmamızın yöntemi tarama yöntemidir. Araştırmada YÖK tez, YÖK akademik Google akademik ve dergi park veri tabanlarından faydalanılmıştır. Sakatlık, spor sakatlıkları, yaralanma ve sporcu sağlığı anahtar kelimeleri kullanılarak tarama yapılmıştır. Çalışmanın evreni 2010 – 2023 yılları arasında ulusal alanda sporcu sakatlıkları ve yaralanmaları üzerine yapılmış bilimsel yayınlardır. Sonuç olarak yaptığımız çalışmaya baktığımızda sakatlık ve yaralanmalarla ilgili yapılmış çalışmalar 2017 yılından sonra yıllarda daha önceki yıllara nazaran artış göstermiştir. Spor bilim insanlarının bu çalışma alanına yönelmekte olduklarını görmekteyiz. Yapılan bu bilimsel çalışmalar incelendiğinde sakatlıktan ve yaralanmalardan korunma yöntemlerinden çok, sakatlık sonrasındaki fiziksel ve psikolojik durumlar belirlenmeye çalışılmıştır. Yaptığımız bu çalışma 2023 yılı içi ve sonrasında yapılacak olan sporcu sakatlanması veya yaralanmaları ile ilgili yapılacak çalışmalara rehberlik edeceğini düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Sakatlık, Yaralanma, Spor

Determination Of Scientific Studies Conducted Nationally on Athlete Injuries and Injuries Between 2010-2023: Bibliometric Analysis

ABSTRACT

The aim of the study is to determine the scientific studies on athlete injuries and injuries in national fields between 2010 and 2023. The study was conducted with the screening method. The method of our research is the screening method. YOK thesis, YOK academy, google academy and magazine park search engines were used in academic search engines. A search was conducted using the keywords disability, sports injury, injury and athlete injury. The universe of the study is the scientific publications on athletes' injuries and injuries between 2010 and 2023 nationally. As a result, when we look at our work, we see that the studies on disability and injuries have increased after 2017, and sports sciences are turning to this field. When the studies are examined, it is tried to determine the physical and psychological conditions after disability rather than the methods of protection from disability and injuries. We think that this study we have done will guide the studies to be carried out on athlete injury or injury to be carried out in and after 2023.

Key Words: Disability, Injury, Sport

E-ISSN: 3023-5359

Doi Number:

10.5281/zenodo.11208127

Giriş

Spor, her geçen gün gerek aktif gerekse de pasif katılımcı olarak tüm dünyada artış göstermekle beraber etki alanını genişletmektedir. Gelişen spor bilimleri ve teknolojileriyle sportif anlamdaki rekorlar birbiri üstüne egale edilmekte ve sporcular daima en güçlü, en iyi ve en hızlı olabilmek için çok çalışmakta her yolu denemektedirler. Sporun pozitif etkilerini kullanmak isteyen ülkeler kendi aralarında ciddi bir rekabete girmekle beraber başarılı olabilmek için ellerindeki bütün olanakları seferber etmeye başlamışlardır. Sportif yarışmalarda ve organizasyonlarda yarışan sporcuların ve takımların temsil ettikleri ülkelerin ekonomileri, teknolojileri ve üst düzey gelişmişlikleri ile de yarışır hale gelmişlerdir. (Bağrıaçık ve Açık, 2005, Başaran ve ark., 2008). Spor ülkelerin gelişmişlik düzeylerini belirleyen bir unsur haline gelmiştir (Karabulut ve ark., 2013). Günümüzde artık spora yönelik aktif bir katılım gerçekleşmekte, sadece izleyici kitlesinin olduğu ortamın dışına çıkılmaktadır. Tüm bunlar sağlıklı bir yaşamı karşımıza çıkarmış olsa da beraberinde sporcuların yaralanma ve sakatlanma ihtimallerinin artması gibi sonuçları ortaya çıkarmaktadır.

Sporcu sakatlıkları, insan vücudunun tümünün veya bir kısmının, normalden daha fazla ir kuvvetle karşılaşması neticesinde dayanma sınırının aşılır hale gelmesiyle oluşan durumları kapsar. Darbe, düşme, çok şiddetli kas kasılmaları gibi yaralanmaların birçoğu sadece sporla uğraşanlarda değil, spor yapmayan sedanter insanlarda da görülebilmektedir (Erol ve Karahan 2006; Uslu, 2005). Sportif yaralanmalar ve sakatlıkları genel anlamda sportif egzersizler sırasında oluşan her türlü hasara verilen ortak bir isimdir (Hasçelik, 2007). Sportif aktiviteler esnasında karşılaşılan dış etkenlerden kaynaklı durumlarda ve dış kuvvetlerden oluşan sakatlanmaların yanında vücudun kendi iç dinamiklerinden kaynaklı güçlerini oluşturduğu sakatlanmalar, spor sakatlanması olarak değerlendirilir. İnsan vücudunda fiziksel aktiviteler neticesinde gerçekleşen bu hasarlar birçok sebepten meydana gelebilmektedir (Sakallı, 2008; İmren,

2010).

Bütün dünyadaki sporcular her gün çeşitli sakatlık riskleri altında egzersizlerini devam ettirmektedirler. Risklerin bazıları sporcuların performanslarını kötü etkilerken bazıları da sporcuların yaralanmalarına neden olmaktadır. Ayrıca ülkemizde sportif performansta önemli bir rol oynadığına inandığımız “sporda risk” konusunda birçok sporcunun, antrenörün veya yöneticilerin yeteri seviyede bilgiye sahip olmadığı bilinmektedir. Spor son zamanlarda küresel dünyada çok büyük bir endüstri haline gelmiştir bu nedenle sporcular en hızlı, en iyi ve en güçlü olmak için her türlü yolu denemektedirler. Ülkelerin çok büyük paralar harcadıkları, bir güç olarak gördükleri sporcuların performans düşüklükleri ve sakatlanmaları sebebi ile spora ara vermeleri, “sporcu sağlığı” bakımından yeni fikirlerin ve yöntemlerin bulunması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Ülkemizdeki sporcuların sayısı Avrupa ülkeleri kadar olmasa da gün geçtikçe sayıları artmaktadır. Bu sayıya artışa televizyon, ülkedeki eğitim öğretim seviyesinin yükselmesi ve daha da önemlisi, sağlıklı yaşamak için egzersiz ve spor yapan bireylerin sayıya artışına ek olarak, bu tür faaliyetler içerisinde bulunan bireylerde sporcu sakatlıklarında artış görülmektedir (Kirişçi, 2011).

Spor yaralanmalarının ve sakatlanmalarının sebeplerinin araştırılması, sporcu sağlığının korunması ve performansının korunması açısından oldukça önemlidir. Bu konuda çeşitli çalışmalar spor yaralanmalarını ve sakatlıklarını farklı açılardan incelemiştir (Aydoğ ve ark., 1993; Cook ve ark., 2004). Çalışmanın amacı 2010-2023 yılları arasında ulusal alanda sporcu sakatlıkları ve yaralanmaları üzerine yapılmış bilimsel çalışmaların belirlenmesidir.

Yöntem

Araştırmanın Yöntemi

Çalışma tarama yöntemi ile yapılmış olup. Akademik veri tabanlarından YÖK tez, YÖK akademi, Google Akademi ve Dergi park veri tabanları kullanılmıştır. Sakatlık, spor sakatlık, yaralanma ve sporcu sakatlığı anahtar kelimeler kullanılarak tarama yapılmıştır.

Evren ve Örneklem

Çalışmanın evreni 2010 – 2023 yılları arasında ulusal alanda sporcu sakatlıkları ve yaralanmaları üzerine yapılmış bilimsel yayınlardır.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı 2010 – 2023 yılları arasında ulusal alanda sporcu sakatlıkları ve yaralanmaları üzerine yapılmış bilimsel çalışmaların belirlenmesidir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmada sporcu sakatlanma ve yaralanmalarına yönelik yapılmış olan tez çalışmaları ile bildiriler ele alınmış olup, makale ve kitap çalışmaları dahil edilmemiştir.

Bulgular

Tablo 1. Araştırmada Kullanılan Arama Motorlarında Tespit Edilen Sonuçlar

No	Yazar	Tez adı	Yıl	Türü	Konu
1	Recep ÖZDER	Dünya Askeri Pentatlon Şampiyonasına Katılan Erkek Sporcuların Sakatlıklar ve Sakatlığa Bağlı Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi	2010	Yüksek Lisans	Spor- Kıyaslama
2	M. Mustafa GÜLAÇTI	Kahramanmaraş Bölgesindeki Amatör Futbolcuların Spor Yaralanmalarında İlk Yardım, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Uygulamalarındaki Görüşlerinin İncelenmesi	2010	Yüksek Lisans	Spor- Tarama
3	İlker KİRİŞÇİ	Takım Sporu Yapan Bireylerde Görülen Sakatlık Türleri ve Bu Sakatlıkların Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi (Bursa Örneği)	2011	Yüksek Lisans	Spor- Tarama
4	Türker TÜRKER ve arkadaşları	Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Spor Yapma Alışkanlıkları ve Spor Yaralanmalarının Değerlendirilmesi	2011	Yayımlanmış Bildiri	Spor- Saptama
5	Sibel KÜÇÜK	Elit Bayan Voleybolcularda Görülen Yaralanma Türleri ve Sebeplerinin İncelenmesi	2012	Yüksek Lisans	Spor- Saptama
6	Ebru DERECELİ	Üniversite Tenisçilerinde Görülen Tenise Özgü Sakatlıkların Saptanması	2013	Yüksek Lisans	Spor -Saptama
7	Leyla ALIZADEH EBADI	Masa Tenisçilerinde Görülen Sakatlık Türleri ve Bu Sakatlıkların Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi	2014	Yüksek Lisans	Spor- Kıyaslama
8	Zeynep AYDOĞAN	Sakatlık Sırasında ve Tedavi Sonrasında Sporculardaki Psikolojik Değişiklikler	2014	Yüksek Lisans	Spor- Tarama
9	M. Serkan İNCİ	Ön Çapraz Bağ Yaralanması Olan Sporcuların İzokinetik Kuvvet Parametrelerinin İncelenmesi	2014	Yüksek Lisans	Spor- Deneysel
10	Banu KABAK ve arkadaşları	Güreş ve Judo Dallarında Görülen Spor Yaralanmalarının Karşılaştırılması	2015	Yayımlanmış Bildiri	Spor- Karşılaştırma
11	Yasin JAVADIFARD	Farklı Kategorilerdeki Kadın – Erkek Voleybolcuların Yaralanma ve Önleyici Aktivitelerin İncelenmesi	2015	Yüksek Lisans	Spor- Deneysel
12	Garip POLAT	Bedensel Engelli Sporcularda Oluşan Spor Sakatlıkları ve Rehabilitasyon Sürecinin İncelenmesi	2015	Yüksek Lisans	Spor- Deneysel
13	Özgür ÖZDEMİR	Dördüncü Erkekler ve Bayanlar Plaj Hentbol Dünya Şampiyonası Yaralanma Epidemiyolojisi; Spor Yaralanması Sıklığı ve Mekanizmalarının İncelenmesi	2015	Doktora	Spor- Tarama
14	Bahar ODABAŞ ÖZGÜR ve arkadaşları	Voleybol ve Futbolcularda Spor Sakatlığına Rastlama Sıklığı	2016	Yayımlanmış Bildiri	Spor- Tarama
15	Senem SUBAYGİL	Aşırı Kullanımdan Kaynaklanan Bale Sakatlıkları Ayak ve Ayak Bileği Sakatlıkları Ve Pilates ile Rehabilitasyon	2016	Yüksek Lisans	Spor- Deneysel
16	Tuncay DURUÖZ ve arkadaşları	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Öğrencilerinde Görülen Spor Yaralanmalarının Değerlendirilmesi ve Rehabilitasyonun Önemi	2017	Yayımlanmış Bildiri	Spor- Tarama
17	Murat OZAN ve arkadaşları	2017 Avrupa Gençlik Olimpik Kış Festivali Sırasında Meydana Gelen Spor Yaralanmaları ve Hastalıkları	2017	Yayımlanmış Bildiri	Spor- Saptama
18	Erkan ÇETİNKAYA ve arkadaşları	Vücut Geliştirme ve Fitness Sporu Yapanlarda, Kas, İskelet Sistemi Sakatlıklarının Belirlenmesi	2017	Yayımlanmış Bildiri	Spor- Tarama
19	Canan ERTOĞAN	Sakatlık Geçirmiş Sporcuların Stresle Başa Çıkabilme, Öz Yeterlilik İnancı ve Sportif Kendine Güven Durumlarının Değerlendirilmesi	2017	Yüksek Lisans	Spor- Saptama
20	Fatih AYDIN	2012-2013 Sportoto Süper Liginde Mücadele Eden Takımlardaki Futbolcuların Sigara ve	2017	Yüksek Lisans	Spor- Karşılaştırma

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ

		Alkol Kullanımının Kas İskelet Sistemi Sakatlıkları Üzerine Etkisi			
21	Emrah ATAY ve arkadaşları	Güreşçilerde Sakatlık Bölgelerinin Araştırılması	2017	Yayımlanmış Bildiri	Spor- Tarama
22	Emrah ATAY ve arkadaşları	Genç Hentbolcularda Görülen Spor Sakatlıkları	2017	Yayımlanmış Bildiri	Spor- Tarama
23	Mustafa ŞAHİN ve arkadaşları	Ön Çapraz Bağ Yaralanması Geçiren Futbolcuların Psikolojik Sağlıklarının İncelenmesi Üzerine Nitel Bir Çalışma	2017	Yayımlanmış Bildiri	Spor- Tarama
24	Mahmut AÇAK ve arkadaşları	Türkiye Elit Akademi U-19 ve U-21 Ligi Takımlarının 2014-2015 Sezonunda Görülen Yaralanmaların Değerlendirilmesi	2017	Yayımlanmış Bildiri	Spor- Saptama
25	Funda ÇOŞKUN	Rekreasyon Etkinlikleri Esnasında ya da Sonrasında Ortaya Çıkan Sakatlık ve Rahatsızlıklar	2017	Yayımlanmış Bildiri	Spor- Saptama
26	Mahmut ALP ve arkadaşları	Genç Futsalcılarda Görülen Spor Sakatlıkları Yaralanma Bölgelerinin ve Türlerinin Değerlendirilmesi	2019	Yayımlanmış Bildiri	Spor- Tarama
27	Burcu AYDIN	Üniversitede Öğrenim Gören Bocce Sporcularının Görüşlerine Göre Sakatlık Türleri ve Nedenlerinin İncelenmesi.	2019	Yüksek Lisans	Spor- Tarama
28	Mehmet Erdi ÇİÇEK	Futbolcularda Görülen Spor Sakatlıklarının Bireysel Faktörler Açısından Değerlendirilmesi	2019	Yüksek Lisans	Spor- Saptama
29	Mohammed Layth MOHAMMED	Spor Bilimleri Öğrencilerinin Alt Ekstremitelerde Spor Yaralanmaları Nedenlerinin Betimsel İncelenmesi	2019	Yüksek Lisans	Spor- Tarama
30	Fatma GÜNGÖR KOÇ	Teakwon-Do Branşında Görülen Sakatlıkların ve Sakatlık Bölgelerinin Belirlenmesi	2019	Yüksek Lisans	Spor- Tarama
31	Şule ÖZGÜNEŞ	Sporcularda Kas Yaralanma Sıklığının MLCK Geni ile İlişkisi	2019	Doktora	Spor- Deneysel
32	Duygu AKSOY	Spor Yaralanmalarında Tedavi Sonrası Durumluluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi	2019	Yayımlanmış Bildiri	Spor- Kıyaslama
33	Oğuzhan AKBAŞLI	Erkek Buz Hokeyi Oyuncularının Önceki Yaralanma Bölgesi ve Tipinin Buzdaki ve Karadaki Performansları ile Olan İlişkisi	2020	Yüksek Lisans	Ftr- Kıyaslama
34	Harun KOÇ	Bazı Bireysel Sportlarda Görülen Yaralanma Nedenlerinin İncelenmesi	2020	Yüksek Lisans	Spor- Tarama
35	Yılmaz Şerif SEZGİN	Basketbol Altyapı Oyuncularının Sporda Yaralanma Profillerinin İncelenmesi Antalya İli Örneği	2020	Yüksek Lisans	Spor- Tarama
36	Cihan DEMİRTAŞ	Mardin İlindeki Profesyonel Kadın Sporcuların Sakatlık Sıklıkları ve Nedenlerinin Branşlara Göre Değerlendirilmesi	2020	Yüksek Lisans	Spor – Saptama
37	Ahmet BEBEK	Futbol ve Futsal Oyuncularının Quadriceps ve Hamstring Kas Kuvvetlerinin İzokinetik Yöntemle Karşılaştırılması, Sakatlık Eğilimlerinin İncelenmesi	2020	Yüksek Lisans	Spor- Deneysel
38	Osman ÜSTÜNEL	Futbolcularda Görülen Spor Sakatlıklarının İncelenmesi	2020	Yüksek Lisans	Spor- Tarama
39	Özkan GÜLER	Adölesan Dönemindeki Futbolcuların Sezon İçerisinde Yaşadıkları Sakatlıklar ile Fonksiyonel Hareket Değerlendirilmesi Skorları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	2020	Yayımlanmış Bildiri	Spor- Deneysel
40	Ozan ESMER	Devlet Hastanesine Sakatlanma Şikâyeti ile Gelen Sporcuların Sakatlık Türleri ve Nedenlerinin İncelenmesi	2020	Yayımlanmış Bildiri	Spor- Saptama
41	Emre Ozan TINGAZ	Spor Bilimleri Fakültesindeki Sporcu Öğrencilerde Aleksitimi ve Sakatlık	2020	Yayımlanmış Bildiri	Spor- Tarama
42	Mahmut ALP ve ÖZDİNÇ	Sports Injuries Seen In Korfball Players; Assessment Of Injuries Areas And Typs	2020	Yayımlanmış Bildiri	Spor- Tarama

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ

43	Ahmet YALÇINKAYA ve arkadaşları	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Öğrencilerinin Spor Yaralanmalarındaki Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi	2020	Yayımlanmış Bildiri	Spor- Saptama
44	Hamza BUDAK ve arkadaşları	Spor Yaralanmasının Kaygı Üzerindeki Etkileri	2020	Yayımlanmış Bildiri	Spor- Saptama
45	Rizgar Ramadhan DARWEESH	Investigation of Sports Injuries and Their Causes in Students of Faculty of Sports Sciences at Fırat University	2021	Yüksek Lisans	Spor- Tarama
46	Abdullah BOZDOĞAN	Futbol branşında görülen sakatlıkların ve sakatlık bölgelerinin mevkilere göre belirlenmesi.	2021	Yüksek Lisans	Spor- Saptama
47	Emine KAYA	Takım sporu ve bireysel spor yapan sporcularda görülen sakatlık tipleri ve sakatlanma bölgelerinin incelenmesi	2022	Yüksek Lisans	Spor - Tarama
48	Ali ŞİŞİK	Mücadele sporu branşındaki sporcuların sakatlık profillerinin incelenmesi	2022	Yüksek Lisans	Spor - Saptama
49	Seda KARABULUT	Spor sakatlıklarında hukuki sorumluluklar	2022	Yüksek Lisans	Spor - Hukuk
50	Hakkı MOR	Futbolcularda Performans Parametreleri arasındaki ilişkinin ve sakatlık riskinin incelenmesi	2023	Yüksek Lisans	Spor - Deneysel

Tablo 1'e göre, 'spor sakatlıkları ve yaralanmaları' üzerine toplamda 50 adet yüksek lisans ve doktora tezleri ile bildiriler ele alınmıştır. 2010-2023 yılları arasında gerçekleştirilmiş olan çalışmalar yok.tez.gov.tr adresi ve YÖK Akademik üzerinden incelenmiştir. Çalışmaya göre 31 adet tez çalışmasının 2'si doktora tezi (%6'sı), 29'u yüksek lisans tezi (%94'ü) şeklindedir. Ayrıca 19 adet ulusal bildiri (%38) yayınları yer almaktadır.

Tablo 2. Konusuna Göre Yapılan Çalışmalar

Konusu	f	%
Tedavi yöntemlerini ve oluşma sıklıklarını saptamak	12	24
Sakatlanma ve yaralanmaların branşlara göre kıyaslanması	30	60
Sakatlıkların tedavi yöntemlerini araştırmak	7	14
Sporcu sakatlık hukuku	1	2

Yapılan çalışmalar konusuna göre incelendiğinde Tablo 2'ye göre, çalışmaların 12 tanesi (%24) sakatlıkların oluşma nedenlerini, tedavi yöntemlerini ve oluşma sıklıklarını saptamak için gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmaların 30 tanesi (%60) sakatlanma ve yaralanmaların branşlarına göre veya branş kıyaslaması belirlemek amaçlı tarama ve kıyaslama yöntemi ile yapılmıştır. Çalışmaların 7 tanesi (%14) oluşan sakatlıkların tedavi yöntemlerini araştırmak amaçlı yapılmıştır. Çalışmaların 1 tanesi (%2) ise sporcu sakatlık hukuku ile ilgilidir.

Tablo 3. Yıllarına Göre Yapılan Çalışmalar

Yıllar	f	%
2010-2016	15	30
2017-2023	35	70

Yapılan çalışmalar yıllara göre değerlendirildiğinde Tablo 3'e göre, 2010-2016 yılları arasında 15 adet çalışma (%30) yapılmışken, 2017-2023 yılları arasında ise 35 adet (%70) çalışma olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Spor Türlerine Göre Çalışmalar

Spor türleri	f	%
Takım sporları	19	38
Bireysel sporlar	10	20
Branş ayrımı gözetmeksizin yapılan çalışmalar	21	42

Yapılan çalışmalar spor türlerine göre değerlendirildiğinde Tablo 4'e göre, 19 tanesi (%38) takım sporları, 10 tanesi (%20) bireysel sporlar ve 21 tanesi (%42) branş ayrımı gözetmeksizin yapılan çalışmalardan oluşmaktadır.

Tartışma ve Sonuç

Yapılan bu çalışma 2010-2023 yılları arasındaki sporcu sakatlığını ve yaralanmasını konu alan 50 çalışmayı kapsamaktadır. Bu çalışmaların 2 tanesi doktora tezi, 29 tanesi yüksek lisans tezi ve 19 tanesi ulusal bildirilerden oluşmaktadır. Yapılan bu çalışmaları konusuna göre inceleyecek olursak çalışmaların 12 tanesi sakatlık oluşma nedenlerini, tedavi yöntemlerini ve oluşma sıklıklarını saptamak için yapılmıştır. Çalışmaların 30 tanesi sakatlanma ve yaralanmaların branşlara göre veya branş kıyaslaması belirlemek açısından tarama ve kıyaslama yöntemi ile yapılmıştır. Çalışmaların 7 tanesi, oluşan sakatlıkların tedavi yöntemlerini araştırmak amacıyla yapılmıştır. Çalışmaların 1 tanesi ise sporcu sakatlık hukuku ile ilgilidir. Yapılan çalışmaları spor türlerine göre değerlendirecek olursak bunların 19 tanesi takım sporları, 10 tanesi bireysel sporlar ve 21 tanesi branş ayrımı gözetmeksizin yapılan çalışmalardır.

Sonuç olarak, yaptığımız çalışmaya baktığımızda sakatlık ve yaralanmalarla ilgili yapılmış çalışmalar 2017 yılından sonra artış göstermekte olup, spor bilimlerinin bu alana yönelmekte olduğunu görmekteyiz. Yapılmış çalışmalar incelendiğinde sakatlık ve yaralanmadan korunma yöntemlerinden çok, sakatlık sonrasındaki fiziksel ve psikolojik durumlar belirlenmeye çalışılmıştır. Yapılan bu çalışmanın sporcu sakatlanması veya yaralanması ile ilgili yapılacak diğer çalışmalara rehberlik edeceği düşünülmektedir.

Yapılan çalışma sonucunda spor sakatlıkları ve yaralanmaları alanında yapılan çalışmaların yetersiz olduğu görülmektedir. Ayrıca sakatlık ayrıntılı şekilde ele alınarak belgelendirilmesine yönelik çalışmaların artırılması gerekmektedir. Zira her sakatlık kendi bölgesi içerisinde kapsamlı çalışmayı gerektirerek kadar geniş bir konudur.

Kaynaklar

Açak M., Korkmaz M.F., Bayer R., Karademir T. (2017). Türkiye Elit Akademi U-19 ve U-21 ligi takımlarının 2014-2015 sezonda görülen yaralanmaların değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19(4), 26-39.

Akbaşlı O. (2020). *Erkek buz hokeyi oyuncularının önceki yaralanma bölgesi ve tipinin buzdaki ve karadaki performansları ile olan ilişkisi*. Yüksek lisans tezi, Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

Aksoy D. (2019). Spor yaralanmalarında tedavi sonrası durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 21(2), 89-96.

Alp M., Özdiñç M. (2020). Sports injuries seen in korfbal players: Assesment of injuries areas and typs. *Turksh Journal of Sport And Exercise*. Volume 22- Issue 3- pages 500-504

Alp M., Suna G., Atay E. (2019). Genç futsalcılarda görülen spor sakatlıkları: Yaralanma bölgelerinin ve türlerinin değerlendirilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10(4), 431-435.

Atay E., Çetinkaya E., Tanır H., Çatıkkaş F. (2017). Genç hentbolcularda görülen spor sakatlıkları. *Uluslararası Hakemli Ortopedi Travmatoloji ve Spor Hekimliği Dergisi*. DOI: 10.17372/OTSHD.2017.3.3

Atay E., Tanır H., Çetinkaya E. (2017). Güreşçilerde sakatlık bölgelerinin araştırılması. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1(1), 1-4.

Aydın B. (2019). *Üniversitede öğrenim gören Bocce*

sporcularının görüşlerine göre sakatlık türleri ve nedenlerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Bartın Üniversitesi. Bartın.

Aydın F. (2017). 2012-2013 *Spor toto süper liginde mücadele eden takımlardaki futbolcuların sigara ve alkol kullanımının kas iskelet sistemi sakatlıkları üzerine etkisi*. Yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Sivas.

Aydoğ, T., Atay, G., Kalyon, TA., Yağmur, H. (1993). Bayan Basketbolcularda Alt Ekstremitte Deformitelerinin ve Kas Kuvvetlerinin Sakatlığa Etkisinin incelenmesi. Spor Hekimliği Kongresi Bildiri Kitabı, İzmir (1), 10.

Aydoğan Z. (2014). *Sakatlık sırasında ve tedavi sonrasında sporculardaki psikolojik değişkenler*. Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

Bağrıaçık, A., & Açak, M. (2005). *Spor yaralanmaları ve rehabilitasyon*. Morpa Kültür yayınları.

Başaran, M. H., Taşğın, Ö., Sanioğlu, A., & Taşkın, A. K. (2008). Sporcularda durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (21), 533-542

Bebek A. (2020). Futbol ve futsal oyuncularının quadriceps ve hamstring kas kuvvetlerinin izokinetik yöntemle karşılaştırılması, sakatlık eğilimlerinin incelenmesi. Yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Mersin.

Bozdoğan A. (2021). Futbol branşında görülen sakatlıkların ve sakatlık bölgelerinin mevkilere göre belirlenmesi / Determination of injuries and injury regions in the football branch according to the positions. Yüksek lisans tezi, Kahramanmaraş Sütçü

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
Kahramanmaraş.

Budak H., Sanioğlu A., Keretli Ö., Durak A., Öz B.
(2020). Spor yaralanmasının kaygı üzerindeki etkisi.
*Kilis 7 Aralık Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor
Bilimleri Dergisi*, 4(1), 38-47.

Çetinkaya, E., Tanır, H., Atay, E., Bulut, Ç., & Engin,
H. (2017). Vücut geliştirme ve fitness sporu
yapanlarda, kas, iskelet sistemi sakatlıklarının
belirlenmesi. *Journal of Human Sciences*, 14(4),
4023-4031.

Çiçek M. E. (2019). *Futbolcularda görülen spor
sakatlıklarının bireysel faktörler açısından
değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi, Erzincan
Benali Yıldırım Üniversitesi. Erzincan.

Cook, J. L., Malliaras, P., De Luca, J., Ptaszniak, R.,
Morris, M. E., & Goldie, P. (2004).
Neovascularization and pain in abnormal patellar
tendons of active jumping athletes. *Clinical Journal
of Sport Medicine*, 14(5), 296-299.

Coşkun F. & Sert V. (2017). Rekreasyon Etkinlikleri
Esnasında ya da Sonrasında Ortaya Çıkan Sakatlık ve
Rahatsızlıklar. *Van Yüzcüncü Yıl Üniversitesi Sosyal
Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(3).

Darweesh R. R. (2021). Investigation of sports
injuries and their causes in students of Faculty of
Sports Sciences at Fırat University. Yüksek Lisans
Tezi, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
Elazığ.

Demirtaş C. (2020). *Mardin ilindeki profesyonel
kadın sporcuların sakatlık sıklıkları ve nedenlerinin
branşlara göre değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi,
İstanbul Gedik Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Enstitüsü. İstanbul.

Dereceli E. (2013). *Üniversite tenisçilerinde görülen
tenise özgü sakatlıkların araştırılması*. Yüksek lisans
tezi, Niğde Üniversitesi. Niğde.

Duruöz T., Turan Y., Önen M. E. & Cerrahoğlu L.
(2017). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu
öğrencilerinde görülen spor yaralanmalarının
değerlendirilmesi ve rehabilitasyonun önemi. *Atatürk
Üniversitesi BESYO, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri
Dergisi*. 6(2).

Ebadi L.A, (2014). *Masa Tenisçilerde Görülen
Sakatlık Türleri ve Bu Sakatlıkların Çeşitli
Değişkenlere Göre İncelenmesi*, Beden eğitimi ve
spor anabilim dalı, Gazi üniversitesi, Ankara.

Erdem, R. & Ulu, D. (2004). Futbol takımı
tarafarlığının hastane çalışanları üzerine etkisi.
Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi, 7(1), 119.

Erol, B., Karahan, M., (2006). “Çocuklarda Spor
Yaralanmaları”, Türkiye Klinikleri *Pediatric
Sciences-Special Topics*, 2(4):89-97

Ertoğan C. (2017). *Sakatlık geçirmiş sporcuların
stresle başa çıkabilme, öz yeterlilik inancı ve sportif
kendine güven durumlarının değerlendirilmesi*.
Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi. Eskişehir.

Esmer O., Esmer K., Yardımcı Ç., Ergün T. (2020).
Devlet hastanesine sakatlanma şikâyeti ile gelen
sporcuların sakatlık türleri ve nedenlerinin
incelenmesi. *The Journal of Academic Social
Science*, (105), 227-235.

Gülaçtı M.M (2010). *Kahramanmaraş bölgesinde
amatör futbolcuların spor yaralanmalarında ilk
yardım, fizik tedavi ve rehabilitasyon
uygulamalarındaki görüşlerinin incelenmesi*. Yüksek
lisans tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi.
Kahramanmaraş.

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ

Güler Ö., Güllü M., Aras D., & Akça F. (2020). Adölesan dönemindeki futbolcuların sezon içerisinde yaşadıkları sakatlıklar ile fonksiyonel hareket değerlendirmesi skorları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Iğdır Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*. 3(1), 37-43

Güngör Koç. F. *Taekwon-Do Branşında Görülen Sakatlıkların ve Sakatlık Bölgelerinin Belirlenmesi*. Yüksek lisans tezi, Kırıkkale Üniversitesi. Kırıkkale.

Hasçelik, Z., (2007). "Spor Yaralanmaları ve Önlenmesi",
<http://hastarehberi.com/articleread.asp?yd=2159>.
Erişim tarihi: 15.06.2022

İmren, G.A., (2010). *Kahramanmaraş bölgesindeki ortaöğretim düzeyindeki sporcuların spor yaralanmalarında ilk yardım, fizik tedavi ve rehabilitasyon uygulamalarındaki görüşlerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi. Kahramanmaraş.

İnci M.S. (2014). *Ön çapraz bağ yaralanması olan sporcuların izokinetik kuvvet parametrelerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Haliç Üniversitesi. İstanbul.

Javadifard Y. (2015). *Farklı kategorilerdeki kadın-erkek voleybolcuların yaralanma ve önleyici aktivitelerin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi. Ankara.

Kabak B., Karanfilci M., & Karakuyu N. (2015). Güreş ve judo spor dallarında görülen spor yaralanmalarının karşılaştırılması. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*. 8(2), 107-122

Karabulut S. (2022). *Spor Sakatlıklarında Hukuki Sorumluluklar*. Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi. Erzurum.

Karabulut, E. O., Atasoy, M., Kaya, K., & Karabulut,

A. (2013). 13-15 yaş arası erkek futbolcuların durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin farklı değişkenler bakımından incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 243-254.

Kaya E. (2022). *Takım sporu ve bireysel spor yapan sporcularda görülen sakatlık tipleri ve sakatlanma bölgelerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Giresun Üniversitesi. Giresun.

Kirişçi İ. (2011). *Takım sporu yapan bireylerde görülen sakatlık türleri ve bu sakatlıkların çeşitli değişkenlere göre incelenmesi (Bursa örneği)*. Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi. Sakarya.

Koç H. (2020). *Bazı bireysel sporlarda görülen yaralanma nedenlerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Muş Alpaslan Üniversitesi. Muş.

Küçük S. (2012). *Elit bayan voleybolcularda görülen yaralanma türleri ve sebeplerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi. Çanakkale.

Mohammed M. L. (2019). *Spor bilimleri öğrencilerinin alt ekstremite spor yaralanmaları nedenlerinin betimsel incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi. Ankara.

Mor H. (2023). *Futbolcularda performans parametreleri arasındaki ilişkinin ve sakatlık riskinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi. Samsun.

Odabaş Özgür B., Özgür T., Aksoy M. (2016). Voleybol ve futbolcularda spor sakatlığına rastlama sıklığı. *Spor Bilimleri Dergisi*. 6(3), 50-55.

Ozan M., Kıyıcı F., Bedir D., Bedir G., Delice O. (2017). 2017 Avrupa gençlik olimpiik kış festivali sırasında meydana gelen spor yaralanmaları ve

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
hastalıkları. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2),
224-231.

Özdemir Ö. (2015) 4. *Erkekler ve bayanlar plaj hentbolu dünya şampiyonası yaralanma epidemiyolojisi; spor yaralanması sıklığı ve mekanizmalarının incelenmesi*. Doktora tezi, Akdeniz Üniversitesi. Antalya.

Özder R. (2010). *Dünya askeri pentatlon şampiyonasına katılan erkek sporcuların yaşadıkları sakatlıklar ve sakatlığa bağlı kaygı düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans tezi, Gazi Üniversitesi. Ankara.

Özgüneş Ş. (2019). *Sporcularda kas yaralanma sıklığının MLCK geni ile ilişkisi*. Doktora tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi. Manisa.

Polat G. (2015). *Bedensel engelli sporcularda oluşan spor sakatlıkları ve rehabilitasyon sürecinin incelenmesi*. Yüksek Lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi. Gaziantep.

Şahin M., Türksoy A. (2017). *Ön Çapraz Bağ Yaralanması Geçiren Futbolcuların Psikolojik Sağlamlıklarının İncelenmesi Üzerine Nitel Bir Araştırma*. Sosyal Bilimler Dergisi. Yıl 4, sayı 16, 2.51-65

Sakallı, F.M.H., (2008). Sporda sporcuların yaralanması ve risk faktörleri. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 3(7), 144-154.

Şişik A. (2022). *Mücadele Sportu Branşındaki Sporcuların Sakatlık Profillerinin İncelenmesi*. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Kahramanmaraş.

Subaygil S. (2016). *Aşırı kullanımdan kaynaklanan bale sakatlıkları: ayak ve ayak bileği sakatlıkları ve*

pilates ile rehabilitasyon. Yüksek lisans tezi. Hacettepe üniversitesi, güzel sanatlar enstitüsü, bale ana sanat dalı. Ankara.

Tingaz E.O., Güvendi B., (2020). Spor Bilimleri Fakültesindeki Sporcu Öğrencilerde Aleksitimi ve Sakatlık. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 22(1), 24-30.

Türker T., Koçak N., İstanbulluoğlu H., Yıldırım A.O., Kır T., Açıkkel C., Kılıç S. (2011). Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Spor Yapma Alışkanlıkları ve Spor Yaralanmalarının Değerlendirilmesi. *Gülhane tıp dergisi* 2011; 53:94-98.

Uslu, T., (2005). “Spor yaralanmalarına giriş”, (Erişim tarihi: 20.02.2024), http://romatizmatürk.com/jl/index.php?option=com_content&task=view&id=304&Itemid=4

Üstünel O. (2020). *Futbolcularda Görülen Spor Sakatlıklarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi. Burdur.

Yalçınkaya A., Demirci M., Kızılyar G.N., (2020). Beden eğitimi ve spor yüksek okulu öğrencilerinin spor yaralanmalarındaki kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi* 1(1),43-51.

Sorumlu Yazar Bilgileri

Yazar Adı Soyadı: Sedat ÖZCAN

Kurumu: Süleyman Demirel Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

Adres: Süleyman Demirel Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Doğu Yerleşkesi, Atatürk Spor Salonu
Isparta Türkiye

Orcid Numarası: 0000-0002-0428-3883

Bu makale Creative Commons Attribution 4.0 Uluslararası lisansı ile lisanslanmıştır.